

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. E02-3

(Prot. Nr.2, 5.§)

2008.gada 9.janvārī

**Par pārkāpuma konstatēšanu,
tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu**

Lieta Nr.P/07/06/15

„Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto pārkāpumu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbībās un Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteikto pārkāpumu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbībās”

Ievērojot Konkurences likuma 6., 7. un 9.pantā noteikto Konkurences padomes kompetenci, ņemot vērā Konkurences padomes darbības stratēģiju 2007.–2009.gadam, kas apstiprināta ar Ministru kabineta 30.08.2006. rīkojumu Nr.656 „Par Konkurences padomes darbības stratēģiju 2007.–2009.gadam”, un 19.02.2007. apstiprināto Konkurences padomes darba plānu 2007.gadam, Konkurences padomes Birojs kopš 2007.gada februāra veic tirgus uzraudzību mācību grāmatu tirgū. Šīs tirgus uzraudzības laikā tika iegūta informācija, kas liecināja par iespējamām Konkurences likuma pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbībās.

Ņemot vērā tirgus uzraudzības laikā iegūto informāciju 16.05.2007. Konkurences padome uz pašiniciatīvas pamata, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 2.punktu, 24.pantu ierosināja administratīvo lietu Nr.P/07/06/15 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto pārkāpumu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbībās un Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteikto pārkāpumu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbībās”.

Lietas ietvaros 18.05.2007. apmeklējuma laikā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” tika iegūta informācija, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ne tikai līgumā ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa””, bet pavisam kopā 69 pirkuma līgumos ar grāmatu mazumtirdzniecības uzņēmumiem (turpmāk – grāmatnīcām) ir iekļāvusi līguma noteikumus par minimālās tālākpārdošanas cenas ierobežošanu.

Par lietas ierosināšanu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” paziņots ar 18.05.2007. Konkurences padomes Biroja vēstuli Nr.1082.

SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” par lietas ierosināšanu paziņots ar 25.05.2007. Konkurences padomes Biroja vēstuli Nr.1164.

14.11.2007., pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu, 27.panta otro daļu, Konkurences padome nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr.P/07/06/15 uz laiku līdz 16.01.2008.

Saskaņā ar Konkurences likuma 26.panta sesto un septīto daļu 30.11.2007. ar vēstuli Nr.2893 Konkurences padomes Birojs paziņoja SIA „Apgāds Zvaigzne ABC”, bet 05.12.2007. ar vēstuli Nr.2946 Konkurences padomes Birojs paziņoja SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa””, ka lietā Nr.P/07/06/15 ir konstatēti Konkurences padomes lēmuma pieņemšanai nepieciešamie fakti un lietas dalībnieku pārstāvjiem ir tiesības desmit dienu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

10.12.2007. Konkurences padomē tika saņemts SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” 05.12.2007. lūgums Nr.1-05/249, kurā tika lūgts viedokļa izteikšanai un papildu informācijas iesniegšanai lietā paredzēto termiņu pagarināt līdz 28.12.2007. Ņemot vērā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” lūgumu termiņš iepazīšanai ar lietas materiāliem, viedokļa izteikšanai un papildu informācijas iesniegšanai lietā ar 12.12.2007. vēstuli Nr.3016 tika pagarināts līdz 19.12.2007.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informāciju:

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” Reģ. Nr.40003154167, juridiskā adrese ir Kr. Valdemāra iela 6, Rīga, LV -1010;

SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” Reģ. Nr.40003541429, juridiskā adrese ir Aspazijas bulvāris 24, Rīga, LV -1050.

Izvērtējot SIA „Apgāds Zvaigzne ABC”, SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” un citu tirgus dalībnieku sniegto informāciju lietā, kā arī Konkurences padomes lietā papildu iegūto un rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

k o n s t a t ē j a :

1. SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” 07.03.2007. noslēgtā pirkuma līguma Nr.19 4.6.punkts paredz, ka Pircējs apņemas vairumtirdzniecībā nepārdot Preces par cenu, kas ir zemāka par Pārdevēja noteiktajām vairumtirdzniecības cenām tādām pašām Precēm. Pircējs apņemas pārdot Preces mazumtirdzniecībā ar piecenojumu ne mazāku par (*)% no Pārdevēja noteiktajām vairumtirdzniecības cenām tādām pašām Precēm.

Iepriekš minētie 69 līgumi ar citām grāmatnīcām, kuri bija noslēgti laika periodā no 2003.gada sākuma, arī saturēja analogiskus noteikumus ar atsevišķiem izņēmumiem, jo daži no līgumiem paredzēja, ka Pircējs apņemas pārdot Preces mazumtirdzniecībā ar piecenojumu ne mazāku par 10% no Pārdevēja noteiktajām vairumtirdzniecības cenām tādām pašām Precēm.

Šādi līguma noteikumi saskaņā ar konkurenci regulējošiem normatīvajiem aktiem ir tālākpārdošanas cenas ierobežojoši, jo fiksē vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas.

2. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka: *„Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par: 1) tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem (..)”.*

Konkurences likuma 1.panta 11.punkts nosaka, ka vienošanās ir "divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās (..)".

Ministru kabineta 27.04.2004. noteikumu Nr.434 „Par vertikālo vienošanos atbrīvošanu no Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vienošanās aizlieguma” 1.9.punkts nosaka, ka „vertikāla vienošanās ir vienošanās, kuru noslēguši divi vai vairāki tirgus dalībnieki, no kuriem katrs veic saimniecisko darbību atšķirīgā preču ražošanas vai izplatīšanas līmenī, un kura attiecas uz preču pirkšanas vai pārdošanas noteikumiem”.

Konkurences likuma 13.pants nosaka, ka: „Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā”. Konkurences likuma 13.panta 4.punkts nosaka, ka: „Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā: (...) netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana”.

2.1. Latvijas Republikas Konkurences likums ir saskaņots ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem konkurences jomā. Līdz ar to ierosinātās lietas izvērtēšanā Konkurences padome ir ņēmusi vērā Eiropas Komisijas praksi līdzīgās lietās.

Saskaņā ar Eiropas Savienības tiesu praksi, lai piemērotu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (turpmāk – Līgums) 81.panta 1.daļu nav nepieciešams ņemt vērā faktisko līguma ietekmi, ja tā mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšanu. Tādējādi ierosinātajā lietā nav nepieciešams pierādīt faktiskās negatīvās sekas konkurencei, ja ir pierādīts fakts, ka līgumslēdzēju mērķis ir bijis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Tā, piemēram, lietā *Etablissements Consten S.a.R.L. and Grunding-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community* Eiropas Kopienas Tiesas 13.07.1966. sprieduma¹ 7.punktā ir norādīts, ka, lai piemērotu 85. panta (tagad 81.panta) pirmo daļu, nav nepieciešams ņemt vērā līguma konkrētās sekas, ja tam ir bijis mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Eiropas Komisijas 1999. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 2790/1999 par Līguma 81. panta 3.punkta piemērošanu vertikālu līgumu un saskaņotu darbību kategorijām 4.pantā Komisija ir noteikusi par nepamatotu piemērot atbrīvojumu no Līguma 81.panta 1.punkta, ja mērķis ir ierobežot pircēju noteikt savu pārdošanas cenu.

Eiropas Komisijas paziņojuma par pamatnostādņēm vertikālo ierobežojumu jomā (2000/C291/01) 47.punktā noteikts, ka minētās regulas 4.pants attiecas uz vienošanos vai saskaņotu praksi, kuras tiešs vai netiešs mērķis ir noteikt fiksētu vai minimālu tālākpārdošanas cenu vai fiksētu vai minimālu cenu līmeni, kas jāievēro pircējam. Tādu līguma noteikumu vai saskaņotas prakses gadījumā, kas tieši nosaka tālākpārdošanas cenu, ierobežojums ir skaidri redzams.

Līdzīgu nostāju Eiropas Komisija ir paudusi arī lietas *COMP/37.975 PO/Yamaha* 16.07.2003. lēmuma² 137.punktā norādot, ka noteikums ar kuru izplatītājam uzlikts pienākums tālāk pārdot precī par noteiktu cenu, ir acīmredzams konkurences ierobežojums, kurš ir aizliegts 81.pantā. Tas ir ierobežojums ar mērķi kavēt, ierobežot, vai deformēt konkurenci pats par sevi.

Konkrētais tirgus lietā

3. Konkrētais preces tirgus lietā saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu ir neperiodiskās literatūras (grāmatu un citu poligrāfisko izdevumu) realizācijas tirgus, jo SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noslēgtais pirkuma līgums ar SIA „Grāmatu nams „Valters un

¹ Eiropas Kopienas tiesas spriedums C-56/64 "Etablissements Consten S.a.R.L. and Grunding-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community", *European Court Reports*, 1966, 299.lpp.

² <http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37975/en.pdf>

Rapa”” un arī ar citām grāmatnīcām noslēgtie pirkuma līgumi ir saistīti ar plašu neperiodiskās literatūras (grāmatu un citu poligrāfisko izdevumu) klāstu.

Vienlaicīgi Konkurences padome lietā ir secinājusi, ka ņemot vērā apstākli, ka grāmatu tirgus, vadoties pēc to satura, žanra, kā arī citiem kritērijiem, var tikt tālāk sadalīts daudzos atsevišķos konkrētajos tirgos, tad līdz ar to tiek prezumēts, ka ierosinātajā lietā kā atsevišķs tirgus var tikt izdalīts mācību literatūras tirgus, kurā tiktu iekļautas mācību grāmatas, eksperimentālās mācību grāmatas, skolotāju grāmatas, darba burtnīcas, papildu literatūra, kuru ieteikuši mācību priekšmetu speciālisti apgūto zināšanu papildināšanai. Minētais tirgus var vēl tikt tālāk sadalīts daudzos konkrētos tirgos, t.i., pa atsevišķiem mācību priekšmetiem un noteiktām klašu grupām (1.-4.klase, 5.-9.klase, 10.-12.klase).

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu konkrētais ģeogrāfiskais tirgus lietā tiek noteikta Latvijas Republikas teritorija.

Ievērojot teikto un saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus ir neperiodiskās literatūras (grāmatu un citu poligrāfisko izdevumu) realizācijas tirgus, kas tālāk sadalās daudzos konkrētajos tirgos, no kuriem viens ir mācību grāmatu tirgus, kas savukārt sadalās daudzos atsevišķos konkrētajos tirgos pa atsevišķiem mācību priekšmetiem un noteiktām klašu grupām.

Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības nodalīšana

4. Konkurences padomes lietā iegūtā informācija liecina, ka vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenu pielietošana var būt atkarīga no tādiem kritērijiem kā: preču daudzums, norēķinu disciplīna, norēķināšanās veids un termiņi, klientu statuss. Lietā iegūtā informācija liecina, ka klientu loks, kuri iegādājas grāmatas, mācību literatūru ar bankas pārskaitījumu pamatojoties uz preču pavadzīmi – rēķinu nav liels. Šādi klienti tiek novērtēti kā grāmatnīcu vairumpircēji. Līdz ar to lietas ietvaros klienti, kuri grāmatas ir iegādājušies ar bankas pārskaitījumu pamatojoties uz preču pavadzīmi – rēķinu tiek uzskatīti par vairumpircējiem.

Iegūtā informācija no SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa””

5. 28.11.2007. tikšanās laikā ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” iegūtā informācija liecina, ka SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” (*).

Tāpat tikšanās laikā iegūtās preču pavadzīmes un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” iekšējās kustības dokumenti liecina, ka mazumtirdzniecībā 2007.gadā SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” nav tirgojusi grāmatas ar piecenojumu mazāku par (*) % no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām.

Lietas izvērtēšanas laikā iegūtā informācija liecina, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” 01.06.2007. ir noslēgušas vienošanos, kurā puses vienojas, ka iepriekš minētie 07.03.2003. līguma ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” 4.6. un 4.7.punkti: (*) pušu savstarpējās tiesiskajās attiecībās norādītā līguma spēkā esamības laikā nav tikuši piemēroti, un puses šādus nosacījumus savstarpējās attiecībās nav pildījušas. 01.06.2007. vienošanā puses atzīst par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža augstāk minētos līguma punktus.

01.07.2007. SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” ir noslēguši jaunu pirkuma līgumu Nr.225, kurš nesatur iepriekš minētos noteikumus.

(*)

6. 13.07.2007. vēstulē Nr.1-05/183 SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” skaidro, ka SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” līgumā norādītais formulējums esot radies laika periodā no 1999.- 2002.gadam, kad Latvijā pārtrauca savu darbību un bankrotēja vairāki lieli grāmatu tirdzniecības uzņēmumi Liepājā un Cēsīs, radot SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” lielas finansu problēmas. Šie uzņēmumi Liepājā un Cēsīs esot centušies uzturēt naudas plūsmu uzņēmumā ar

jebkuriem līdzekļiem un pārdeva grāmatas par cenu, kas nesedza reālās šo uzņēmumu tirdzniecības izmaksas. Tomēr kopš līguma noslēgšanas tas nekad neesot ticis piemērots praksē. SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” 13.07.2007. vēstulē paskaidro, ka šāds līguma noteikums bija saglabājies līguma sagatavē, kuru automātiski kā līguma paraugu izdrukāja SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” tirdzniecības daļa, sagatavojot līgumus ar klientiem un tādā veidā šis līguma noteikums ir ieviesies 2003.gadā noslēgtajos līgumos un vēlākajos līgumos, tajā skaitā līgumā ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa””.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” Konkurences padomei ir skaidrojusi, ka SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” gadījumā šim līguma noteikumam nav mērķa un šis punkts nav ticis pielietots.

7. Noteikumi, ar kuriem izplatītājam tiek uzlikts pienākums tālāk pārdot preci par noteiktu cenu, ir acīmredzams konkurences ierobežojums, un ņemot vērā Eiropas Komisijas praksi, šāds ierobežojums par vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas fiksēšanu ir uzskatāms par ierobežojumu ar mērķi kavēt, ierobežot, vai deformēt konkurenci. Līdz ar to Konkurences padome uzskata, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” 13.07.2007. vēstulē Nr.1-05/183 sniegtais skaidrojums, ka SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” gadījumā šim līguma noteikumam nav mērķa un šis punkts nav ticis pielietots, nav vērā ņemams Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā pārkāpuma nekonstatēšanai, jo šādu noteikumu iekļaušana līgumā pati par sevi ir uzskatāma, ka šādai darbībai ir bijis mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Tas, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pēc 16.05.2007. ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” ir noslēgusi vienošanos, kas atzīst par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža iepriekš minētos līguma punktus, Konkurences padomes vērtējumā neļauj izdarīt secinājumu, ka pārkāpums SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu Nams „Valters un Rapa”” gadījumā nav noticis. Konkurences padome secina, ka ir pamats uzskatīt, ka minētais pārkāpums pušu darbībās ir turpinājies līdz 01.06.2007. 01.06.2007. vienošanās noslēgšana nav pamats, lai atzītu, ka Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpums nav noticis.

Konkurences padomes lietā iegūtā informācija liecina, ka aizliegtās vienošanās pārkāpums ir noticis laika periodā no līguma noslēgšanas brīža, t.i., no 07.03.2003. līdz 01.06.2007., kad ir noslēgta attiecīgā vienošanās par līguma 4.6. un 4.7.punktu spēkā neesamību no līguma noslēgšanas brīža. Līdz ar to līdz 01.06.2007., t.i., vienošanās noslēgšanas brīdim aizliegtās vienošanās pārkāpums SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbībās ir noticis.

iegūtā informācija no citiem grāmatu mazumtirgotājiem

8. 29.06.2007. tikšanās laikā ar SIA „Jānis Roze” sniegtā informācija un SIA „Jānis Roze” pavadzīmes par grāmatu pārdošanu skolām (vairumtirdzniecībā), liecina, ka SIA „Jānis Roze” 2006. un 2007.gadā skolām nav pārdevusi mācību literatūru - grāmatas par cenu, kas ir zemāka par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām.

Tāpat SIA „Jānis Roze” pavadzīmes par grāmatu iepirkšanu no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Jānis Roze” iekšējās kustības pavadzīmes par mācību grāmatu pārdošanu mazumtirdzniecībā 2007.gadā liecina, ka SIA „Jānis Roze” 2007.gadā mazumtirdzniecībā nav pārdevusi mācību grāmatas ar piecenojumu mazāku par (*) % no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām.

Saskaņā ar 29.06.2007. tikšanās laikā iegūtajiem skaidrojumiem arī iepriekšējos gados SIA „Jānis Roze” mācību literatūras - grāmatu realizācijā ir darbojusies pēc analogiskiem principiem un nav pārdevusi mācību literatūru - grāmatas par cenu, kas ir zemāka par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām un mazumtirdzniecībā ar piecenojumu mazāku par (*)% no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām.

9. 10.08.2007. Konkurences padomes Biroja tikšanās laikā ar SIA „Globuss A” lietā tika iegūta informācija, ka 02.01.2003. līgumā ar SIA „Aisma” (SIA „Globuss A” ir SIA „Aisma” saistību un tiesību pārņēmēja) (*).

No SIA „Globuss A” pavadzīmēm par grāmatu iepirkšanu no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Globuss A” pavadzīmēm par grāmatu pārdošanu skolām Konkurences padome konstatē, ka SIA „Globuss A” 2007.gadā skolām nav pārdevusi mācību literatūru - grāmatas par cenām, kas ir zemākas par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām. Ievērojot SIA „Globuss A” tikšanās laikā sniegtos paskaidrojumus arī iepriekšējos gados mācību literatūra – grāmatas skolām nav tirgotas par cenām, kas ir zemākas par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām. Tāpat saskaņā ar tikšanās laikā iegūto informāciju SIA „Globuss A” un SIA „Aisma” nekad nav tirgojušas mācību literatūru – grāmatas mazumtirdzniecībā ar uzcenojumu mazāku par (*)% no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām.

Lietas izpētes laikā iegūtā informācija liecina par to, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ar SIA „Globuss A” 21.05.2007. ir noslēgušas vienošanos, kurā puses vienojas, kurā puses vienojas, ka šie iepriekš minētie 02.01.2003. līguma ar SIA „Aisma” 4.7. un 4.8.punkti: (*) pušu savstarpējās tiesiskajās attiecībās norādītā līguma spēkā esamības laikā nav tikuši piemēroti, un puses šādus nosacījumus savstarpējās attiecībās nav pildījušas. 21.05.2007. vienošanā puses atzīst par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža augstāk minētos līguma punktus.

10. 24.10.2007. tikšanās laikā ar SIA „I. Zeberīņa grāmatnīca” lietā tika iegūta informācija, ka vairumā gadījumu tā ir darbojusies noslēgtā līguma ar SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ietvaros un nav pārdevusi mācību literatūru - grāmatas par cenu, kas ir zemāka par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām. Saskaņā ar 24.10.2007. Sarunu protokolā sniegto informāciju atsevišķos izņēmuma gadījumos SIA „I. Zeberīņa grāmatnīca”, kad SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pārdeva grāmatas par bankrota cenām, ir tirgojusi grāmatas Kuldīgas skolām par cenu, kas ir zemāka par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteikto vairumtirdzniecības cenu.

Saskaņā ar 24.10.2007. tikšanās laikā iegūtajiem skaidrojumiem 2007.gada pavasarī SIA „I. Zeberīņa grāmatnīca” ar SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir noslēgušas vienošanos, kurā tiek konstatēts un puses apliecina, ka šie iepriekš minētie līguma noteikumi pušu tiesiskajās attiecībās nav tikuši piemēroti un puses šādus nosacījumus atzīst par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža.

11. Lietas izpētes gaitā Konkurences padome ir ieguvusi informāciju, ka arī SIA „Globuss A” un SIA „I. Zeberīņa grāmatnīca” tāpat kā SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” ar SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pēc Konkurences padomes lietas Nr.P/07/06/15 ierosināšanas ir noslēgušas vienošanās, kas paredz, ka iepriekš minētie līguma noteikumi, par kuriem tika ierosināta lieta Konkurences padomē, pušu savstarpējās tiesiskajās attiecībās līguma spēkā esamības laikā nav tikuši piemēroti, un puses šādus nosacījumus savstarpējās attiecībās nav pildījušas. Ar minētām vienošanām puses atzīst par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža augstāk minētos līguma punktus.

Konkurences padome secina, tas ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pēc 16.05.2007. ar grāmatnīcām Latvijā ir noslēgusi vienošanās par to, ka līguma noteikumi, par kuriem tika ierosināta lieta Konkurences padomē, nav tikuši piemēroti un šādi nosacījumi savstarpējās attiecībās nav pildīti, netieši liecina, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” apzinās šādu noteikumu iekļaušanas līgumā neatbilstību Konkurences likuma normām.

Līgumu noteikumu izpilde

12. Tas, ka SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” un SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” līgumā un arī ar citām grāmatnīcām noslēgtajos līgumos iekļautajiem noteikumiem par

vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas fiksēšanu ir bijis mērķis ierobežot vai deformēt konkurenci apliecina līgumos iekļautais noteikums par kumulatīvo līgumsodu. Minētais Konkurences padomes vērtējumā liecina, ka šādu noteikumu izpilde SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” bija būtiska. SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” līgumos bija ietverts identisks noteikums: „Gadījumā, ja Pircējs neievēro šo līguma punktu, tas maksā Pārdevējam kumulatīvo līgumsodu 50% apmērā no katras pārdotās preces (katras grāmatas un/vai cita poligrāfiskā izdevuma), kas ir pārdota par cenu, kas ir zemāka nekā Pārdevēja vairumtirdzniecības cena un/vai katrai nav iepriekš minētais piecenojums. Kumulatīvais līgumsods tiek aprēķināts no Pārdevēja preču vairumtirdzniecības cenas. Ja Pircējs neievēro šī līguma augstāk minēto punktu un tādējādi tie tiek pārkāpti, un Pārdevējam rodas tiesības prasīt līgumsodu, tad maksājumus, ko Pircējs veic šī līguma (..) ietvaros, Pārdevējam ir tiesības bez saskaņošanas ar Pircēju vispirms ieskaitīt vēl nenomaksātajā kumulatīvajā līgumsodā, kas izriet no iepriekš minēto līguma punktu pārkāpuma, un tikai pēc tam palikušo atlikumu ieskaitīt šī pirkuma līguma saistību izpildei. Līgumsoda samaksa neatbrīvo Pircēju no šī līguma noteikumu pildīšanas, kā arī zaudējumu atlīdzības”.

No iepriekš minētā Konkurences padome secina, ka starp SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” pastāvēja Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktais aizliegtās vienošanās pārkāpums, kuras mērķis bija deformēt konkurenci. Konkurence ar šāda veida vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas ierobežojoša noteikuma un līgumsoda iekļaušanu pirkuma līgumā tika izslēgta un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” un citi grāmatu tirgotāji bija ierobežoti, kā arī mazāk ieinteresēti piedāvāt SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” izdoto mācību literatūru, kā arī citas grāmatas par zemākām cenām nekā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktās vairumtirdzniecības cenas, kā arī bija ierobežoti piedāvāt SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” izdoto mācību un citu literatūru mazumtirdzniecībā ar piecenojumu mazāku par (*)% no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteiktajām vairumtirdzniecības cenām. Turklāt kumulatīvā līgumsoda noteikuma iekļaušana pirkuma līgumā Konkurences padomes skatījumā veicināja šāda noslēgtā pirkuma līguma noteikumu par vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas fiksēšanu izpildi no SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” puses.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” tirgus daļas

13. Novērtējot konkurences situāciju trīs gadu periodā un tirgus dalībnieku sniegto informāciju lietā, Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” 1.-4. klašu grupā šādos mācību literatūras - grāmatu realizācijas tirgos pārsniedz 40% no konkrētā tirgus: latviešu literatūra, mūzika, vizuālā māksla, sports, ētika, kristīgā mācība, sociālās zinības mazākumtautībām, ētika mazākumtautībām, matemātika mazākumtautībām, dabaszinības mazākumtautībām.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pārsniedz 40% sliekšni arī vairākos mācību literatūras - grāmatu realizācijas tirgos 5.-9.klašu grupā, t.i.: krievu valoda, ķīmija, vēsture, bioloģija mazākumtautībām, matemātika mazākumtautībām, ķīmija mazākumtautībām, ģeogrāfija mazākumtautībām, vēsture mazākumtautībām, mājturība mazākumtautībām, sociālās zinības mazākumtautībām, ētika mazākumtautībām.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” 40% no konkrētā tirgus pārsniedz arī šādos 10.-12. klašu mācību literatūras - grāmatu realizācijas tirgos: latviešu valoda un literatūra, vēsture, krievu valoda, psiholoģija, dabas zinības, ģeogrāfija, matemātika, ķīmija, bioloģija, mūzika, sports, latviešu valoda un literatūra mazākumtautībām, ģeogrāfija mazākumtautībām, matemātika mazākumtautībām, ķīmija mazākumtautībām, fizika mazākumtautībām.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” un citu grāmatnīcu pirkuma līgumu noteikumi attiecas uz plašu neperiodiskās literatūras (grāmatu un citu poligrāfisko izdevumu) spektru. Tomēr ņemot vērā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbību ir

konstatējams, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” veic komercdarbību daudzos konkrētajos preču tirgos. Lai gan SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pārsniedz 40% sliekšni ievērojamā skaitā no konkrētajiem tirgiem, tomēr ne visos konkrētajos tirgos ir konstatējama SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” atrašanās dominējošajā stāvoklī. Ievērojot to, ka ne visos konkrētajos tirgos SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” atrodas dominējošajā stāvoklī, tad SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbības lietā Konkurences padome izvērtē pēc aizliegtas vienošanās aizlieguma pārkāpuma pazīmēm nevis pēc dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pazīmēm.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” viedokļa analīze

14. 21.12.2007. tika saņemta 18.12.2007. SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” vēstule Nr.1-05/254A. Konkurences padome ir izanalizējusi minētajā vēstulē iekļautos argumentus. Vēstulē par daļēja viedokļa sniegšanu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” vairākkārt atsaucas uz Civillikuma normām. Konkurences padome minētā sakarā norāda, ka Civillikums ir vispārējā tiesību norma un tā var tikt piemērota tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma, t.i., šajā gadījumā – Konkurences likums. Pusēm nav aizliegts slēgt līgumus pamatojoties uz Civillikumā noteiktajām normām, taču ņemot vērā arī Konkurences likumā noteikto. Latvijas Republikas Civillikums regulē savstarpējos darījumus, t.i., šajā gadījumā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un tās sadarbības partneru savstarpējo sadarbību, kas paredz vienošanos par līguma noteikumiem, izņemot minimālo tālākpārdošanas cenu, kas pamatojoties uz Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto ir aizliegts.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir norādījusi, ka Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpums nav noticis, jo noslēgusi vienošanos par to, ka attiecīgo līgumu punkti, kuros ir paredzētas tālākpārdošanas cenas, pušu savstarpējās tiesiskās attiecībās līgumu spēkā esamības laikā nav tikuši piemēroti, puses šādus nosacījumus savstarpējās attiecībās nav pildījušas un līdz ar vienošanos šādi līgumu punkti atzīstami par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža. Konkurences padome ievērojot lēmuma 2.1.punktā konstatēto atkārtoti norāda, ka saskaņā ar Eiropas Savienības tiesu praksi, lai piemērotu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (turpmāk – Līgums) 81.panta 1.daļu nav nepieciešams ņemt vērā faktisko līguma ietekmi, ja tā mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Tādējādi ierosinātajā lietā nav nepieciešams pierādīt faktiskās negatīvās sekas konkurencei, ja ir pierādīts fakts, ka līgumslēdzēju mērķis ir bijis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci (piem., lieta *Etablissements Consten S.a.R.L. and Grunding-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community*). Konkurences padome uzskata, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” 13.07.2007. vēstulē Nr.1-05/183 sniegtais skaidrojums, ka SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” gadījumā šim līguma noteikumam nav mērķa un šis punkts nav ticis pielietots, nav vērā ņemams Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā pārkāpuma nekonstatēšanai, jo šādu noteikumu iekļaušana līgumā pati par sevi ir uzskatāma, ka šādi darbībai ir bijis mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Tas, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pēc Konkurences padomes lietas ierosināšanas ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” ir noslēgusi vienošanos, kas atzīst par spēkā neesošiem no līguma noslēgšanas brīža iepriekš minētos līguma punktus, Konkurences padomes vērtējumā neļauj izdarīt secinājumu, ka pārkāpums SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu Nams „Valters un Rapa”” gadījumā nav noticis. Konkurences padome secina, ka ir pamats uzskatīt, ka minētais pārkāpums pušu darbībās ir turpinājies līdz 01.06.2007. 01.06.2007. vienošanās noslēgšana nav pamats, lai atzītu, ka Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpums nav noticis. Konkurences padomes lietā iegūtā informācija liecina, ka aizliegtās vienošanās pārkāpums ir noticis laika periodā no līguma noslēgšanas brīža, t.i., no 07.03.2003. līdz 01.06.2007., kad ir noslēgta attiecīgā vienošanās par līguma 4.6. un 4.7.punktu spēkā neesamību no līguma noslēgšanas brīža. Līdz ar to līdz 01.06.2007., t.i., vienošanās noslēgšanas brīdim aizliegtās vienošanās

pārkāpums SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbībās ir noticis, jo SIA „Grāmatu Nams „Valters un Rapa”” ir pildījusi līguma 4.6.punkta noteikumus.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir norādījusi uz gadījumu, kad SIA „I. Zeberiņa grāmatnīca”, laikā kad SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pārdeva grāmatas par bankrota cenām, ir tirgojusi grāmatas vairumtirdzniecībā par cenu, kas ir zemāka par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteikto vairumtirdzniecības cenu, raksturojot to kā „finansiāli pamatotu rīcību un elementāru loģiku”. Izvērtējot šo SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” secinājumu, Konkurences padome uzskata, ka šim SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” secinājumam nav nozīmes lietā, jo Konkurences padomes skatījumā minētā SIA „I. Zeberiņa grāmatnīca” rīcība norāda tikai uz faktu, ka grāmatnīcām atsevišķos gadījumos var būt vēlme konkurēt ar SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” un tirgot grāmatas par cenu, kas ir zemāka par SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” noteikto vairumtirdzniecības cenu.

SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir norādījusi, ka tai nav tikusi dota iespēja iepazīties ar visiem izpētes lietas Nr.P/07/06/15 materiāliem. Konkurences padome norāda, ka tai tika dota iespēja iepazīties ar visiem lietas materiāliem, izņemot to lietas materiālu daļu, kurai noteikts ierobežotas pieejamības statuss saskaņā ar Informācijas atklātības likuma, Administratīvā procesa likuma un Komerclikuma noteikumiem. Konkurences padomi, sniedzot informāciju un iepazīstinot lietas dalībniekus ar administratīvās lietas materiāliem, ierobežo Administratīvā procesa likuma 3.panta pirmajā daļā, Informācijas atklātības likuma 2.pantā, 5.panta otrās daļas 3.punktā, 7.pantā, 16.pantā, Komerclikuma 19.pantā, Konkurences likuma 10.pantā noteiktās normas.

Naudas soda aprēķins

15. Saskaņā ar Konkurences likuma 12.panta pirmo daļu „Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpumu konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu”.

Pamatojoties uz lietderības apsvērumiem, demokrātiskās iekārtas principu, kurš paredz, ka iestāde, piemērojot tiesību normas, apsver, vai privātpersonai nelabvēlīgs administratīvais akts vai faktiskā rīcība ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu citu privātpersonu tiesības, demokrātisku valsts iekārtu, un samērīguma principu, kurš paredz, ka labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņu tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam, Konkurences padome secina, ka administratīvā akta izdošana attiecībā pret SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir nepieciešama, piemērota, vajadzīga un atbilstīga, lai sasniegtu tiesisku mērķi, proti sodītu pārkāpēju par tā veikto pārkāpumu.

Saskaņā ar taisnīguma principu, par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpšanas. Konkurences padome secina, ka ar citiem līdzekļiem, kas mazākā mērā ierobežotu privātpersonas tiesības, tiesisko mērķi sasniegt nav iespējams.

Tā kā konkrētajā gadījumā aizliegtās vienošanās pārkāpums ir noticis starp atšķirīgos tirgus līmeņos (posmos) darbojošiem tirgus dalībniekiem (vertikālā vienošanās), tad saskaņā ar Konkurences likuma 12.panta otro daļu Konkurences padome var uzlikt naudas sodu līdz 5 procentiem no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 250 latu katram.

Lai noteiktu soda naudas apmēru, Konkurences padome izvērtēja pārkāpumu atbilstoši Ministru kabineta 19.10.2004. noteikumiem Nr.862 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem” (turpmāk - Noteikumi).

Saskaņā ar Noteikumu 3.punktu naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpums SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbībās tiek konstatēts 2008.gada janvārī, tomēr, ņemot vērā, ka 2007.gada apgrozījums vēl nav

sastādīts un pieejams, tad naudas soda apmērs ir aprēķināms no minētā tirgus dalībnieka neto apgrozījuma 2006.gadā.

Saskaņā ar Noteikumu 13.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

Saskaņā ar Noteikumu 14.punktu, nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā:

- pārkāpuma veidu. Saskaņā ar Noteikumu 15.punktu pēc pārkāpuma veida vertikāla vienošanās par pircēja tālākpārdošanas cenas noteikšanas ierobežošanu ir uzskatāma un kvalificējama kā smags pārkāpums. Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Noteikumu 18.2.apakšpunktu, par izdarīto pārkāpumu naudas soda apmērs var būt no 0,5 līdz 1,5 procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

Saskaņā ar Uzņēmumu reģistra datiem 2006.gadā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” neto apgrozījums bija LVL 8 162 443. Līdz ar to Konkurences padome uzskata, ka minētajā gadījumā SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” naudas sods ir nosakāms uz zemākās robežas, t.i., 0,5 procenti no SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” neto apgrozījuma, kas sastāda LVL 40 812, 21.

- pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas. Secināms, ka pārkāpums radīja sekas konkurencei – jo ar noslēgtā pirkuma līguma noteikumu par vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas fiksēšanu un kumulatīvā līgumsoda iekļaušana pirkuma līgumā tika veicināta līguma noteikumu izpilde par vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas fiksēšanu no SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” puses. Līdz ar to tika deformēta cenu konkurence, kā arī nodarījums radīja sekas SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” grāmatnīcām, jo grāmatnīcām bija mazināta interese cenas ziņā konkurēt ar SIA „Apgāds Zvaigzne ABC”. Minētajā lietā ir konstatēts gan mērķis, gan sekas.

- katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Ņemot vērā to, ka Konkurences padome secina, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir bijusi aktīva loma konkrētajā pārkāpumā, jo tā ir uzskatāma par minētā līguma autoru un turklāt šāda satura līgumi ir bijuši noslēgti arī ar daudzām citās komercsabiedrībām Latvijā, tad SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” lietā netiek vērtēta kā pārkāpuma iniciators.

Līdz ar to Konkurences padome, ievērojot Konkurences padomes praksi analogiskās lietās³ un Noteikumu 18.2.apakšpunktu, uzskata, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” būtu piemērojams naudas sods” 0,5 procentu apmērā no 2006.gada neto apgrozījuma, kas sastāda LVL 40 812, 21, ņemot vērā to, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbojās kā organizators un guva labumu no aizliegtās vienošanās.

Saskaņā ar Noteikumu 17.punktu, kopējo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina, summējot saskaņā ar šo noteikumu 18. un 19.punktu noteiktos naudas sodus.

Ņemot vērā to, ka lietā ir konstatēts viens pārkāpums, kurš noticis laika periodā no 07.03.2003. līdz 01.06.2007., un kurš ir ildzis 4 gadus un 3 mēnešus, un saskaņā ar Noteikumu 19.2.apakšpunktu, ja pārkāpums ilgst vairāk par gadu, bet nepārsniedz piecus gadus, naudas sods ir nosakāms līdz 0,5% no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, tad Konkurences padome uzskata, ka saskaņā ar Noteikumu 19.2.apakšpunktu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” naudas sods ir nosakāms 0,4% apmērā, kas sastāda LVL 32 649,77.

³ 29.03.2006. Konkurences padomes lēmums lietā Nr.P/05/06/2 *Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu a/s “Hanzas maiznīcas” darbības maizes realizācijas tirgū*, www.kp.gov.lv.

Saskaņā ar Noteikumu 17.punktu, summējot saskaņā ar šo noteikumu 18.2.apakšpunktā un 19.2.apakšpunktā noteiktos naudas sodus, SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” Konkurences padomes noteiktais naudas sods sastāda LVL 73 461,98.

Konkurences padome nekonstatēja, ka lietā pastāv SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” atbildību pastiprinoši apstākļi atbilstoši Noteikumu 20.punktam, kas ļautu palielināt naudas soda apmēru.

Tomēr Konkurences padome uzskata par pamatotu samazināt naudas sodu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC”, ievērojot Noteikumu 21.1.apakšpunktu, jo aizliegtās vienošanās pārkāpums pušu darbībās ir pārtraukts, tiklīdz SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir saņēmusi no Konkurences padomes informāciju par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu. Turklāt Konkurences padome uzskata par pamatotu samazināt naudas sodu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ievērojot:

1) tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, kurš paredz, ka iestāde, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes, lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu;

2) samērīguma principu, kurš paredz, ka labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Konkrētajā situācijā Konkurences padome uzskata, ka labums sabiedrības interesēm, var tikt sasniegts ar mazāku naudas soda apmēru, nekā aprēķinātais apmērs, tas ir LVL 73 461,98.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata, ka naudas soda apmērs SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ir nosakāms LVL 25 000,00 apmērā.

16. Konkurences padome secina, ka lieta attiecībā pret SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” ir izbeidzama, jo SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” nav guvusi labumu no aizliegtas vienošanās. Konkurences padome uzskata, ka SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” ierobežoja SIA „Grāmatu Nams „Valters un Rapa”” brīvību noteikt neperiodiskās literatūras vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tālākpārdošanas cenas, līdz ar to SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” mērķis bija ietekmēt tālākpārdošanas cenas un šāda rīcība ir uzskatāma par konkurences ierobežošanu.

Saskaņā ar SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa” 17.12.2007. vēstulē Nr.47/07 sniegto viedokli 07.03.2007. līguma parakstīšanas mērķis bija parakstīt SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” sastādītu līgumu, lai saņemtu no tās preces realizācijai, bet nevis, lai kavētu, ierobežotu vai deformētu konkurenci Latvijas teritorijā.

Ņemot vērā lietas apstākļus, t.sk., to, ka vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības minimālās tālākpārdošanas cenas robežas fiksēšana SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pirkuma līgumos bija iekļauta arī daudzos citos līgumos (pavisam kopā 69 līgumos), tad ievērojot samērīguma principu un Administratīvā procesa likuma 66.pantā noteiktos lietderības apsvērumus, Konkurences padome uzskata, ka lieta attiecībā pret SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” ir izbeidzama, un administratīvā akta izdošana attiecībā pret SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa” nav nepieciešama, piemērota, vajadzīga un atbilstoša attiecīgā leģitīmā mērķa – šī un citu līdzīgu pārkāpumu novēršanai – sasniegšanai.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3. un 4.punktu, 11.panta pirmās daļas 1.punktu, 12.panta pirmo un otro daļu, 13.panta 4.punktu, Ministru kabineta 19.10.2004. noteikumu Nr.862 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem” 3., 13., 14., 15., 16., 17.punktu, 18.2., 19.2.apakšpunktu, 20.punktu, 21.1.apakšpunktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 8., 12., 13., 65. un 66.pantu, Konkurences padome

n o l ē m a:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpumu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbībās.

2. Uzlikt SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” naudas sodu LVL 25 000,00 (divdesmit pieci tūkstoši lati, 00 santīmi). Uzlikto naudas soda summu 45 dienu laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē Reģ.Nr.90000050138, konta Nr.LV93TREL1060001010900, kods TREL22), norādot šī lēmuma datumu un numuru.

3. Uzlikt SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” pienākumu 10 dienu laikā pēc 2. punktā minētā termiņa notecējuma paziņot Konkurences padomei par uzliktā naudas soda samaksu.

4. Izbeigt lietu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpumu SIA „Grāmatu nams „Valters un Rapa”” darbībās.

5. Izbeigt lietu daļā par Konkurences likuma 13.panta 4.punkta pārkāpumu SIA „Apgāds Zvaigzne ABC” darbībās.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme